

**Francisci De Fargna Civitatis Plebis Patrii Philosophiæ,
Sacræ Theologiæ, ac J. U. Doctoris ... Commentaria In
singulos Canones De Jurepatronatus**

Qui sparsim tam intrà, quàm extra corpus Juris Canonici vagantur ...

Fargna, Francesco de

Romæ, MDCCXVIII

Casus IX. Argumentum. Reservato Jurepatronatus activo, vel passivo à
Fundatore pro ejus Descendentibus qui prætendit ad se spectare
Juspatronatus tamquam descendens, quomodo, & ex quibus probare ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72203)

- mi non debeat, & quòd Testator non cenfeatur recessiffe à prima voluntate, ni-
fi adfit omnimoda incompatibilitas, &
repugnantia fecundæ. Etenim ifta omnia
procedunt in terminis testamenti, & co-
dicilli, & in his terminis loquuntur au-
thoritates ibi adductæ, non verò in ter-
minis duorum testamentorum. Ratio au-
tem differentiæ inter utrumque eft, quia
cùm codicillis fit pars testamenti, ac una,
& eadem difpofitio cum testamento *Rot.*
decif. 207. n. 43. par. 9. tom. 1. rec., omnes
præfumptiones dicant, omnesque capi
debent interpretationes, ut ita concilie-
tur testamentum cum codicillo, ut unum
non remaneat revocatum per alterum.
Rot. in Narnien. Primogenitura de Arca 15.
Februarii 1700. S. Quoniam coram clar. me.
Cardinali Caprara. At verò in casu duo-
rum testamentorum, cùm fecundum te-
ftamentum fit actus, qui fui natura tendit
ad destructionem primi testamenti, & om-
nium in eo contentorum *Mans. consult.*
545. num. 2. tom. 6., fequitur in dubio re-
fpondendum in exclusionem repetitionis
qualitatis hæreditariæ, & in admiſſionem
qualitatis Jurispatronatus merè gentili-
tiæ in fecundo testamento à Testatore
volitæ, juxta differentiam, quam assignat
Rot. inter unum, & alterum casum in Ro-
mana Canonum de Salvoatis 14. Februarii
1707. S. His coram Reverendis. Molines
Decano.
- 13 Quòd procedit etiam si fecundum te-
ftamentum non haberet clausulam *caſſans*
primum testamentum, quoniam etiam sine
hujusmodi clausula revocatoria primum
testamentum reservans Juspatronatus pro
hæredibus, & successoribus quibuscumque,
dicitur ipſo jure caſſatum, & ruptum per
fecundum. *Decius conf. 512. sub n. 1.*, ma-
ximè si in fecundo testamento fuiſſet re-
servatum Juspatronatus pro *conſanguineis*
tantum, tunc enim expreſſè revocaretur
primum testamentum, & excluderentur
hæredes, uti hæredes à consecutione hu-
jusmodi Jurispatronatus propter dictio-
nem *tantum*, quæ est incluſiva expreſſo-
rum, & reliquorum excluſiva. *Barboſ. de*
dictionibus dict. 401. n. 2.
- 14 Procedit inſuper etiam si fecundum
testamentum eſſet confirmatorium primi;
distingendum eſt enim inter fecundum
testamentum continens confirmationem
Pars II.

primi generalem quoad omnia, & fecun-
dum testamentum continens confirma-
tionem primi ſpecialem quoad aliqua.
Licet enim testamentum confirmatorium
primi generaliter quoad omnia illud non
rumpat, nec revocet; ſed quidquid di-
ſpoſitum fuit in primo cenfeatur repe-
tutum in fecundo, ex autoritatibus ſupe-
rius adductis §. *Eòque magis*, tamen testa-
mentum confirmatorium primi ſpeciali-
ter quoad aliqua, quoad non confirmata
cenſetur revocatum. Unde cùm in caſu
præſenti licet admittatur fecundum te-
ſtamentum confirmaffe primum quoad
aliqua ibi diſpoſita, tamen cùm non le-
gatur confirmaffe primum quoad quali-
tatem Jurispatronatus hæreditariam; iſta
non dicitur repetita in fecundo testamen-
to præſeferente qualitatem Jurispatrona-
tus merè gentilitiam, & cenſetur muta-
ta voluntas Teſtatoris quoad dictam
qualitatem hæreditariam *Mans. consult.*
545. n. 2. tom. 1.

- 15 Probato autem ex his, quòd hujusmo-
di Juspatronatus, attentæ purè, & præci-
ſè voluntate Teſtatoris, fit merè gentili-
tium, & quòd Teſtator voluerit ſuccede-
re in eo omnes ejus conſanguineos, nulla
habita ratione qualitatis hæreditariæ; ii-
dem conſanguinei vigore ſecundi testa-
menti revocatorii primi, poterunt inſta-
re apud legitimum Superiorem, ut ſu-
pradiſta reſervatio facta ab Epifcopo in
limine erectionis Beneficii pro *hæredibus,*
& ſucceſſoribus quibuscumque ad formam
primi testamenti reſcindatur, aut refor-
metur, & redigatur ad formam ſecundi
testamenti, nimirum pro *conſanguineis,*
aut conſanguineis conſanguineorum, juxta
voluntatem Teſtatoris in eodem ſecundo
testamento expreſſam, quam Epifcopus
non poterat alterare, nec adverſus eam
aliquid agere. *Vivian. de jurepatr. lib. 4.*
cap. 9. n. 7. & ſeq. Rot. in Tridentina Cap-
pellania 2. Martii 1714. S. Inſuper coram
R. P. D. Falconerio.

ARGUMENTUM.

Reservato Jurepatronatus Activo, vel Pas-
ſivo à Fundatore pro ejus *Descendentibus*;
Qui prætendit ad ſe ſpectare Jus-
patronatus tamquam Descendens, quo-
modo, & ex quibus probare teneatur
hujusmodi descendentiam?

G

SUM-

SUMMARIUM.

- 1 Ad effectum succedendi in jurepatronatus gentilitio tam activo, quam passivo rigorosè sumpto, non sufficit probare descendentiã in genere à Fundatore, sed ad effectum succedendi in jurepatronatus gentilitio minùs rigorosè sumpto, & n.2. & 18.
- 3 Juspatronatus simpliciter reservatum à Fundatore pro ejus Descendentibus, & Consanguineis est gentilitium minùs rigorosè sumptum.
- 4 Ad probandam descendentiã in genere admitti solent leviores probationes, & num.25.
- 5 Descendentiã à Fundatore probari potest per fidem Baptismatis.
- 6 Per Testamentum, sed intellige, ut ibi.
- 7 Per Capitula matrimonialia.
- 8 Per declarationes, seu confessiones eorum de familia Fundatoris.
- 9 An, & ex quibus enunciativis probari possit hujusmodi descendentiã?
- 10 Descendentiã à Fundatore probari potest ex idenitate Patriæ, Insignium, & Cognominis, sed limita ut ibi.
- 11 Ex Libris.
- 12 Ex Epistolis.
- 13 Per publicam vocem, & famam.
- 14 Per Testes; sed intellige, ut ibi, & n.24. & n.27. usque ad 30.
- 15 His mediis etiam probari potest descendentiã ad effectum succedendi in jurepatronatus passivo gentilitio tam stricto, quam lato modo sumpto.
- 16 In jurepatronatus gentilitio passivo lato modo sumpto Patronus habet liberam facultatem presentandi quemcumque intrã genus Consanguineorum.
- 17 Reservato jurepatronatus favore Clerici de cognomine Fundatoris, vel de ejus parentela, Clericus, ut presentari possit, sufficit, quòd probet in se concurrere alternativè unam ex dictis qualitatibus.
- 19 Vocatis Consanguineis ad juspatronatus passivum vocatione directã Proximior preferri debet.
- 20 Reservato jurepatronatus pro Consanguineis Fundatoris, aut pro Consanguineis Consanguineorum, Consanguineus Fundatoris presentari debet pralativè ad Consanguineos Consanguineorum.
- 21 Reservato jurepatronatus passivo pro fa-

milia effectiva Patronus non potest presentare cum de familia contentiva.

- 22 Passivè vocatus non indiget presentatione Patroni, sed presentatus dicitur ab ipsomet Fundatore.
- 23 Restitutio in integrum semel denegata an, & quando concedi possit?
- 26 Quæ sint requisita Textus in cap. licet ex quadam de Testibus.
- 31 Institutio debetur legitimè presentato.
- 32 Patronus an, & quando possit presentare quem maluerit intrã certum genus personarum, nullatenus attenda qualitate proximioritatis, vel remotioritatis? & num.35.
- 33 Vocatio directã qua fit, & qua vocatio mediata, & qua fit differentia inter utramque?
- 34 Prima vocatio semper in prædilectos dirigì solet.

CASUS IX.

Reservatum fuit Juspatronatus à Fundatore in limine foundationis Beneficii A. pro ejus Descendentibus, & Consanguineis. Vacato eodem Beneficio, Titius prætendens descendere à Fundatore, & ad se spectare Juspatronatus, presentavit ad illud Rectorem: E contra alii verè descendentes; existimantes Titium nullatenus descendere à Fundatore, se opposuerunt, nolentes eum admittere unã cum ipsis ad presentandum. Quæro an, & quibus mediis Titius probare teneatur hujusmodi descendentiã ad effectum, ut possit unã cum aliis verè descendentibus concurrere ad presentandum?

I In hac quæstione, ut clarè procedatur distinguendum est inter reservationem Jurispatronatus activi factam à Fundatore pro ejus Descendentibus, & Consanguineis per modum unius Corporis, & Collegii, nulla habita distinctione graduum proximioritatis, & inter reservationem Jurispatronatus pro ejus Descendentibus, & Consanguineis, habito respectu ad gradus proximioritatis, & agnationis, seu quod idem est, inter Juspatronatus gentilitium lato modo, & Juspatronatus gentilitium stricto modo sumptum. Ad effectum succedendi in Jurepatronatus gentilitio activo rigorosè sumpto, non sufficit probare descendentiã in genere à Fundatore, sed est ea probanda per gradus

- gradus distinctos, & in gradu proximioritatis, & agnationis; maximè si concurrat alius, qui prætendat se proximior, ea ratione, quia, ubi in reservatione Jurispatronatus terminus pro *Descendentibus* qualificatur cum termino *Proximioribus*, & *Agnatis*, non sufficit eum probare in abstracto, sed debet probari concursus termini qualificantis, juxta *Lotter. de re benef. lib. 2. quæst. 11. n. 5. Rot. decis. 372. nu. 8. par. 17. rec. & decis. 71. nu. 8. post Vivian. de jurepat. & in Gerunden. Beneficii 5. Maji 1692. coram Benincasa apud Berzacin. vot. decis. 89. nu. 11.*, & in *Tuden. Parochialis de Rewerteme S. Nec obstat coram R.P.D. Falconerio inferius legen. n. 22.*
- 2 Ad effectum verò succedendi in Jurepatronatus gentilitio minùs rigorosè sumpto, sufficit probare descendentiam in genere; & quòd quis habeat qualitatem sanguinis descendentalem, nulla habitatione proximioritatis, cum in eo succedant remotiores æquè ac proximiores *Rot. decis. 255. nu. 6. par. 10. & decis. 422. n. 10. & seq. pat. 18. tom. 2. rec.*
- 3 Præsupposita hujusmodi distinctione, cum in casu præsentis agatur de Jurepatronatus gentilitio minùs rigorosè, seu lato modo sumpto, nimirum reservato à Fundatore simpliciter pro *ejus descendentibus*, & *consanguineis*, Titius ad effectum concurrendi cum aliis descendentibus ad præsentandum, & succedendi in dicto Jurepatronatus, tenetur probare ejus descendentiam à Fundatore in genere; ad quam probandam cum admitti soleant indicia, conjecturæ, & aliæ leviores probationes, juxta *Garz. de Benefic. par. 7. cap. 15. nu. 28. Rot. decis. 145. nu. 1. par. 10. & decis. 511. nu. 12. par. 5. tom. 2. rec. & decis. 309. n. 3. coram Peutingen. & decis. 154. nu. 13. coram Bich.*, & in dicta *Tuden. Parochialis de Rewerteme S. Nec obstat*, poterit illam probare.
- 5 Primò per fidem Baptismatis, in qua enuncietur Titium esse filium ejus, qui est de sanguine, & descendens à Fundatore. *Surd. cons. 1. nu. 45. Rot. decis. 162. n. 12. par. 12. rec. & decis. 70. n. 3. coram Buratt. & in Romana, seu Parmen. jurispatronatus 9. Junii 1700. S. Lucidissime coram Reverendiss. Molines Decano, & in Spoletana fideicommissi 6. Februarii 1702. S. Minùs adversatur coram R. P. D. Lancetta*
- ta, & in Ferrarien. Primogenitura 4. Februarii 1709. S. De hac descendentia verfidium Baptismatis coram Reverendiss. Molines Decano, & in Faventina successionis 22. Aprilis 1712. S. Siquidem coram R. P. D. Crispo, & in Cassanen. Beneficii 2. Martii 1714. S. Et quidem coram R. P. D. Ansaldo, & in Fossanen. jurispatronatus 12. Martii 1703. S. Quod verò coram clar. mem. Card. Caprara.*
- 6 Secundò, per testamentum, dummodo sit in forma publica, & non sit simplex copia carens requisitis *cap. 1. de fid. Instrum. juxta Rot. coram Ubaldi. decis. 66. n. 6. & decis. 90. num. 7. coram Cerro, & in dicta Cassanen. Beneficii 2. Martii 1714. S. Et quidem, & S. Hujusmodi cum seq. coram R. P. D. Ansaldo, & in Gerunden. jurispatronatus 4. Februarii 1715. S. De hac, & prima Julii ejusdem anni S. Bene etiam coram R. P. D. Lancetta*. Etenim si sit simplex copia confecta absque solemnitatibus à jure in exemplatione scripturarum requisitis, nimirum absque interventu Judicis, absque causa exemplationis, citatione interesse habentium, & absque subscriptione Notarii nihil probaret, & nullam fidem mereretur *Menoch. cons. 107. n. 14. Pax Jordan. var. elucubrat. tom. 3. lib. 14. tit. 20. n. 288. & 297.*, & alii relat. à *Rot. in Pampilonen. Beneficii, seu Portionis de Licdena 23. Martii 1703. coram Omana.*
- 7 Tertiò, Poterit illam probare ex Capitulis matrimonialibus, in quibus asseratur ejus Patrem, aut matrem descendere, & esse de sanguine fundatoris, *Rot. decis. 148. n. 6. coram Comitulo, & decis. 755. n. 7. coram Buratt. & decis. 219. n. 5. coram Coccin. & decis. 347. n. 3. coram Celso, & in Neapolitana, seu Civitatis Castellii descendentia 14. Junii 1700. S. Cum enim coram Eminentissimo Priolo, & in Mediolanen. Beneficii 1. Aprilis 1707. S. Quod autem cor. R. P. D. Ansaldo.*
- 8 Quartò: Per declarationes, seu confessiones factas ab aliis de familia Fundatoris, qui semper habuerunt, tenuerunt, ac reputarunt Titium de dicta familia. Quæ quidem declarationes, & confessiones præcellunt cuicumque alteri probationi, & probant descendentiam etiam in præjudicium tertii utpotè factæ, ab illis qui præsumuntur scire jura sanguinis *ad Text.*

- in cap. per tuas de probat. Rot. decis. 264. n.6. coram Priolo, & decis. 488. n.9. coram Merlin., & in Neapolitana, seu Civitatis Castellii descendentiæ S. Quo verò, & S. ad comprobandum 14. Junii 1700. coram Eminentissimo Priolo, & in Oveten. Beneficii 21. Januar. 1707. S. Præterquamquod coram Omanna, & in Romana Successionis 9. Martii 1707. S. Solumque coram R.P.D. Ansaldo.*
- 9 Quintò, Ex enunciativis emissis à Principe in ejus Diplomate, quibus enunciatur Titium esse descendente, & de sanguine Fundatoris, *Rota in d. Neapolitana, seu Civitatis Castellii descendentiæ 14. Jun. 1700. S. Sed quatenus coram Eminentissimo Priolo, & in Ferranen. Primogenituræ 4. Februarii 1709. S. De hac coram Reverendiss. Molines Decano. Ex enunciativis emissis in aliis Instrumentis probari quidem potest descendentiæ, dummodo tamen illæ sint adminiculatæ aliis publicis documentis, Rota decis. 359. n.2. & seqq. par.6. & decis. 145. n.4. & seqq. par.10. & in Cassanen. Beneficii 27. Martii 1713. S. Verùm coram R. P. D. Crispo.*
- 10 Sextò, Ex Identitate Patriæ, Insignium, & cognominis cum illo Fundatoris; sed hujusmodi identitas non est sufficiens argumentum conjunctionis sanguinis, & descendentiæ à Fundatore, nisi concurrant alia adminicula; fieri namque potest, quod quis habeat agnominatorem, & tamen, quod non habeat veram sanguinis conjunctionem cum Fundatore, ea ratione, quia assumptio nominis, & cognominis est unicuique libera, *Capyc. Latr. consul. 50. num.27. Card. de Luca de fideicom. disc. 50. n.17. & 21. Capon. cons. forens. 52. num.19. Rota decis. 511. n.8. par.2. rec. & in Ferrarien. primogenituræ 4. Febr. 1709. S. Ex illis coram Reverendiss. Molines Decano, & in Faventina Successionis 27. Aprilis 1712. S. Quin subsistat coram R.P.D. Crispo, & in Vaden. Canonicatus 14. Martii 1712. coram R. P. D. Lancetta.*
- 11 Septimò, Ex libris Decimarum, & Mortuorum, & Catastri, in quibus singulis gradus, & personæ reperiuntur descriptæ, & ex libris publicis extractionis officialium, ubi omnes, qui nascuntur propter distributionem officiorum deligenter adnotantur, *Rota decis. 90. n.2., & dec. 84. n.8. & decis. 232. n.16. par.5. tom.1. rec., & decis. 133. n.12. par.12. rec.*
- 12 Octavò, Ex Epistolis, in quibus enunciatur Titium esse de familia, & descendente à Fundatore, *Rota in d. Ferrarien. Primogenituræ 4. Febr. 1709. S. Nil autem coram Reverendiss. Molines Decano, & in dicta Faventina Successionis 22. Apr. 1712. S. Addito coram R.P.D. Crispo.*
- 13 Nonò, Per publicam vocem, & famam, *Rota decis. 276. n.7. par.3., & decis. 331. n.2. & seqq. par.6. rec.*
- 14 Decimò, Denique probare poterit Titius eandem descendentiæ per Testes, cum hac tamen distinctione, quod si non versemur in antiquis, id est supra centum annos, admittendi sunt Testes, qui deponant de scientia, seu qui cognoverint Titium, & cum esse descendente à Fundatore, si verò versemur in antiquis, sufficit admittere Testes, qui deponant de auditu, & fama *Lotter. de re benef. lib.2. quest.111. n.100. & seqq.*, dummodo tamen deponant cum omnibus aliis requisitis, *Textus in cap. licet de attestat. enumeratis à Sac. Rota in dicta Tuden. Parochialis de Reverteme S. Requisita inferius legem. n.22.* Et dummodo eorum attestaciones conquassatæ, & conflictatæ non reddantur à contrariis testibus deponentibus Titium non descendere, nec cognationem sanguinis habere cum Fundatore, *Rota in d. Tuden. Parochialis S. non omittendo, & in Cassanen. Beneficii 27. Martii 1713. S. Verùm coram R.P.D. Crispo.*
- 15 His omnibus, quibus probari potest descendentiæ, & conjunctio sanguinis cum Fundatore beneficii ad effectum succedendi in Jurepatronatus Gentilitio activo, probari etiam potest eadem descendentiæ ad effectum succedendi in Jurepatronatus Gentilitio Passivo lato modo sumpto, seu reservato a Fundatore pro ejus *Consanguineis, & Descendentibus*, nullo habito respectu ad gradum proximioritatis, & agnationis. Ad hoc enim, ut quis succedere valeat in hujusmodi Jurepatronatus Passivo non requiritur, quod probet ejus descendentiæ à Fundatore in gradu proximioritatis, aut agnationis, sed sufficit eam probare in genere. Ratio
- 16 est, quia in Jurepatronatus Gentilitio Passivo lato modo sumpto omnes consanguinei, & descendentes Fundatoris per modum unius generis, & Collegii Personarum censentur vocati vocatione me-

mediata, seu censetur data libera, & ampla facultas Patrono præsentandi, quem maluerit intrâ dictum genus personarum, sive sit proximior, sive remotior, *Garz. de benef. par. 7. cap. 14. n. 18. Card. de Luca de jurepatr. disc. 45. n. 3. Amosk. de caus. piis lib. 3. cap. 7. num. 37. Rota in Civitatis Castellæ Canonatus 12. Martii 1714. S. Conciliari coram Eminentissimo Scotto inferius legen. num. 31.* sicuti reservato

17 Jurepatronatus passivo favore Clerici de cognomine Fundatoris, vel de ejus Parentela, ad effectum, ut Clericus validè præsentari possit ad Beneficium, non tenetur probare copulativè qualitatem cognominis, & qualitatem Parentelæ, sed sufficit, quòd unam, vel alteram probet se habere, quia in hoc casu Patronus habet liberam facultatem præsentandi alternativè, vel Clericum de parentela, vel Clericum de cognomine Fundatoris, *Rot. in Majoricen. Beneficii 26. Januar. 1703. S. Idque coram R. P. D. Lancetta.*

18 Ad effectum verò succedendi in Jurepatronatus Gentilitio Passivo rigorosè sumpto, uti esset, quando fuissent vocati consanguinei, aut descendentes Fundatoris vocatione directâ, aut fuisset reservatum pro *Consanguineis Fundatoris*, aut pro *Consanguineis Consanguineorum*, aut fuisset reservatum pro familia effectiva Fundatoris, tunc non sufficeret probare descendentiam in genere, sed probari deberet in specie nimirum in gradu proximioritatis, aut agnationis. Ea ratione quia si fuissent vocati consanguinei, & descendentes Fundatoris vocatione directâ; Proximior deberet præferri, quia vocatio dirigeretur ad Judicem, & facta censetur cum relatione ad dispositionem juris præferentis proximiorē juxta distinctionem, quam supra insinuavi in *Apparatum n. 11.* firmatam à D. Advocato Pitoniomeo Præceptore in ejus novo *tract. de contr. Patr. alleg. 1. & secutam* à S. Rota in *d. Civitatis Castellæ 12. Martii 1714. S. Conciliari cor. Emo Scotto.* Si verò Juspatronatus passivè fuisset reservatum pro *consanguineis Fundatoris*, aut *consanguineis consanguineorum*, consanguineus ipsius Fundatoris præsentari deberet prælativè quoad omnes alios consanguineos consanguineorum, itaut si Patronus existente consanguineo Fundatoris habili ad obtinendum

beneficium, præsentasset consanguineum consanguineorum, huic non deberetur institutio, sed esset adjudicandum beneficium consanguineo Fundatoris, licèt non præsentato à Patrono, quia in hoc casu haberetur pro præsentato ab ipso Fundatore, ut expressè resolutum fuit à S. Rota in *Valentina Beneficii 6. Decembris 1713. S. Clara cum sequentibus coram R. P. D. Lancetta confirmata 27. Apr. 1714. coram R. P. D. Crispo S. Cum juxta.* Et si Juspatronatus passivum fuisset, reservatum pro familia effectiva Fundatoris, deberet præsentari ille, qui est de hujusmodi familia, & non posset Patronus præsentare alium licèt consanguineum, & de linea contentiva Fundatoris, itaut se hunc præsentasset præsentatio esset nulla, & institutio esset concedenda illi de familia effectiva licèt non præsentato à Patrono, sicuti vocato certo genere personarum ad Juspatronatus passivum, si Patronus præsentaret extraneum, & non illum de genere vocato, institutio esset huic concedenda ad exclusionem præsentati à Patrono; quia passivè vocatus nullis indiget Patronorum suffragiis, dum præsentatus dicitur ab ipso Fundatore; & consequenter, ut quis succedere valeat in hujusmodi Jurepatronatus passivo stricto modo sumpto, non sufficit probare qualemcumque descendentiam, & conjunctionem sanguinis cum Fundatore, sed est probanda descendentia cum eo gradu proximioritatis, & agnationis à Fundatore designato, ut docent *Abb. in cap. cum in cunctis S. Inferior n. 10. & seqq. de elect. Lambertin. de jurepatr. lib. 2. par. 1. quest. 8. art. 4. n. 15.* Et decisum fuit à S. Rota in *Sutrina Canonatus 21. Junii 1706. S. Cum enim coram Eminentissimo Priolo, in Asten. Beneficii 10. Decembris 1714. S. Et è contra coram R. P. D. Anfaldo, & in Tridentina Cappellaniæ 5. Aprilis 1715. S. Verumtamen coram R. P. D. Cerro.*

R. P. D. FALCONERIO

Tuden. Parochialis de Reverteme.

Vener. 17. Junii 1712.

Post tres Sententias Rotales, rotidemque decisiones editas coram R. P. D. meo Anfaldo sub die 25. Junii 1708. coram

ram R.P.D. meo Lancetta die 7. Decembris ejusdem anni, & coram R. P. D. meo Polignac die 11. Martii 1709. discussa in devolutivo, ac in gradu restitutionis in integrum causa coram Eminentiss. Priolo sub die 7. Aprilis 1710. canonizata fuit res judicata cum taxatione expensarum; at quia Petrus ad effectum probandi suam descendentiã à Fundatore controversæ Parochialis obtinuerat coram R.P.D. Lancetta Remissoriam, & Compulsoriam cum clausula *non retardata*; Processus verò remissorialis, non nisi post judicatum Eminentissimi Prioli ad Urbem delatus fuit, idcirco Signatura justitiæ iterum in devolutivo causam appellationis mihi delegavit cum clausula *S. P. rei judicata*, unde opus fuit ad tenorem commissionis denuò ad trutinam revocare dubium -- *An constet de causis restitutionis in integrum, seu potius de re judicata*, super quo DD. -- *non constare de causis mihi præbuere responsum.*

23 Quotiescunque enim à Sacra Rota jam fuerat semel denegata restitutio in integrum coram Eminentissimo Priolo non videbatur Petrum posse amplius in gradu restitutionis in integrum audiri, nè admittatur restitutio restitutionis contra Signaturæ stylum, & juris determinationem expensam à Saliceto in *l. quamquam sub n. 3. C. si sapius in integrum restit. postulat.*, sed quia secunda restitutio non fuit incoloratè petita, ut ait *Textus in l. Minor autem §. Denique ff. de minor. 25. annorum*, sed ex novis defensionibus à processu remissoriali resultantibus in præcedentibus instantiis non discussis, juridicè à Signatura justitiæ iterum delegata fuit restitutionis in integrum cognitio, & cum iterato dubio coram me disputata juxta *Textum in dicta l. quamquam, & l. final. C. si sapius in integr. restit. postulat.*, ubi latè Salicetus *Rota in Calaguritana restitutionis in integr. 12. Febr. 1590. §. Nullo verò coram Orano impress. apud Marches. de commiss. part. 2. §. Primo fol. 118.* Cùmque aliud sit, quòd quis restituatur ad appellandum, aliud verò, quòd restituatur ad totam causam; Cùm in primo casu sufficiat nova causa oriens ex novis defensionibus; in secundo autem casu oporteat, ut ex dictis novis defensionibus plenè, concludenter, ac plenariè probetur læsio, & injustitia præcedentium Sententiarum, sive illarum gra-

vamen ab initio latens, ut distinguendo probat *Gloss. in l. prima verbo restituimus C. si sapius in integrum restit. postulat.*, ubi *Salicetus sub num. 5. cap. fin.* ibique pariter *Gloss. de in integrum restit. ubi Innoc. in vers. Sed dices, & Panormit. sub n. 5.* Ideo DD. dd. novis defensionibus rimatis, ac plenè discussis nullam causam invenerunt concedendi petitam restitutionem, cùm nulla ex eis læsio probata remaneat, sinè qua præclusa est omnis via, ut illa concedi possit ad *Text. in cap. primo, & ibi Abbas num. 2. de restit. in integrum l. si verum §. Sciendum, & l. quod si minor. ff. de minor. Rota in Romana, seu Januæ. Legati 7. Junii præteriti in fine principii cor. R.P.D. meo Scotto Alma Urbis Gubernatore, & passim alibi.*

Controversia sanè inter Colligantes versatur circa institutionem ad beneficium Parochiale S. Jacobi de Reverteme, ad quod Petrus aspirabat uti præsentatus à veris, & legitimis Patronis, Hyacinthus verò uti de genere Fundatoris suam prælationem instruebat in verbis ipsius Foundationis Instrumenti ibi -- *con questo, che sempre nelle tali vacanze siano preferiti alcun Chierico, ò Chierici, che faranno nella mia generazione; e che essendovene, & avendosi opposto ad esso non possono presentare altro* -- Quorum efficaciam idem Petrus agnoscens geminas proposuit exceptiones, alteram scilicet, quòd dictum Instrumentum est minùs legale, uti sumptum de sumpto; Alteram verò quòd ipse est de eodem genere Fundatoris; ideoque tamquam habens præsentationem Patronorum, & qualitatem descendentiæ à Fundatore dicto Hyacintho præferendus sit, & præsertim in casu dubio, nè Patroni remanerent privati suo jure præsentandi, *Modern. Roman. discept. Eccles. 7. n. 14. Rota in Valentina Beneficii 7. Junii 1694. §. Addebatur in fine coram Eminentissimo Priolo impress. post discept. 7.*

At prima exceptio respiciens illegality Instrumenti foundationis non quidem coadjuvata, sed penitus destructa, visa fuit à novis defensionibus: nam vigore litterarum compulsorialium servatis servandis compulsato prædicto Instrumento cum originali existente in Protocollo Notarii rogati, recognitum fuit in omni sui parte legale, & nec in syllaba ab

eo discordare, ac proinde de illius fide nequit amplius in judicio hæsitari juxta styllum Sac.Rotæ, de quo ipsa testatur in dec.43. de probat. in antiq.

24 Secunda verò, quod idem Petrus sit de genere Alvari Fundatoris, etsi hæc qualitas fuisset coram Ordinario articulata examinatis etiam desuper quatuor testibus, attamen quia deposuerunt de solo auditu absque ullo fulcimento aliorum requisitorum, quæ dinumerat *Textus in cap.licet ex quadam de Testibus*, eo merito fuerunt à Sacra Rota insufficientes reputati, ut in decisione R. P. D. mei Anfaldi *Non sic dici poterat de Petro*, & in altera R. P. D. mei Lancettæ §. *Positas Vers. qui licet ad probandum*, & in ultima R. P. D. mei Polignac §. *Nec quidquam*.

25 Nec obstat, quòd dispositio d. *Textus in cap.licet ex quadam* habeat tantummodo locum in causis matrimonialibus, in quibus Sacri Canones magis rigorosè processerunt *Aretin. conf. 37. num. 3. Dec. conf. 595. num. 8. vers. non obstant alia, Mascard. de probat. conclus. 410. num. 9. Garzias de benef. part. 7. cap. 15. nu. 35.*, præsertim quando non agitur de probanda descendencia per gradus distinctos, cum à Fundatore non fuerit vocatus proximior, sed de ea probanda in genere, in quo casu tot requisita non requiruntur, sed sufficiunt leviores probationes etiam per indicia, & conjecturas *Paxiordan. elucubrat. lib. 10. tit. 27. nu. 38. Garzias de benef. par. 7. cap. 15. nu. 28. Rota decis. 145. nu. 1. par. 10. rec. & coram Bichio decis. 154. n. 13. & seq.* Quia dicto objecto individualiter respondent *Lotter. de re benef. lib. 2. quest. 11. nu. 97. & seq.*, & *Rota coram Mantica decis. 307. sub num. 3. vers. neque obstat* ajenres ex identitate rationis dispositionem dicti *Textus* vindicare sibi locum, quotiescumque agitur de gravi præjudicio, ut in materia successione, & fortiùs in illa Jurispatronatus, in qua nè præjudicium inferatur Ecclesiæ, non sufficit generica, & qualiscumque descendencia, sed exigitur descendencia legitima, quæ aliter non potest constitui, quam ex positione graduum, ut ad verbum tradit idem *Lotter. loc. cit.*, & *nu. 99.*, & cum hac opinione processit *Rota in dicta decis. diei 25. Junii 1708. §. Non sic coram R. P. D. meo Anfaldo*; ubi concordantes, & in altera diei

7. Decembris ejusdem anni §. *Fin. coram R. P. D. meo Lancetta*, ac in ultima diei 12. Martii 1709. §. *Pariter fin. coram R. P. D. meo Polignac in causa editis*.

Et absque ullo dubio in hypothesi, in qua Hyacinthus de sua descendencia, & parentela docuerat per gradus distinctos publicis mediantibus Instrumentis, ac sententiis in judicatum transactis; Ideoque in concursu cum dicto Hyacintho nullo modo suffragari potest Petro generica ejusdem descendencia probatio: *Rota coram Bichio decis. 232. nu. 16. coram Royas dec. 254. nu. 17. cum aliis latè congestis in Marsicen. Cappellania 4. Julii 1698. §. Non tamen coram R. P. D. meo Anfaldo*.

Et quamvis vigore Litterarum remissorialium fuerint examinati alii sex Testes, attamen Domini perferutando illorum depositiones non solum eas denudatas agnoverunt requisitis *dicti Textus in cap. licet ex quadam*, sed insuper illas invenerunt totaliter repugnantes, & destruentes depositiones dd. quatuor Testium coram Ordinario examinerum, nec non etiam continentes inverisimilia, ac ultro patientes quamplura in oppositum adminicula.

26 Requisite quippe prædicti *Textus in Cap. licet, ex quadam de Testibus* sex sunt, quæ respiciunt personas, & alia sex, quæ ad earum dicta pertinent. Ex iis, quæ personas respiciunt, primum est, ut sint personæ graves, quibus meritò fides sit adhibenda: Secundum, ut ante litem motam testificata didicerint: Tertium ab antiquioribus quidem suis: Quartum non utique ab uno, cum non sufficeret ille, si viveret, sed à duobus ad minus: Quintum non ab infamibus, & à suspectis, sed à fide dignis, & omni exceptione majoribus: Sextum nec tamen si unus à pluribus, vel infames ab hominibus bonæ famæ acceperint, quod testantur. Quæ verò respiciunt dicta: Primum, est, quod proprio juramento affirmant ad ferendum testimonium in causa ipsa odio, amore, timore, vel commodo non procedere: Secundum, ut personas expressis nominibus, vel demonstratione, vel circumlocutione sufficienti designent: Tertium, ut ab utroque latere singulos gradus clara computatione distinguant: Quartum, ut suo juramento concludant se accepisse à suis majoribus,

bus, quod deponunt: Quintum ipsos credere ita esse: Sextum, quod cum juramento affirmant se vidisse personas, vel saltem in uno prædictorum graduum constitutas pro consanguineis se habere; quæ omnia requisita simul concurrere debent, aliàs testimonium de auditu nil prodest, ut optimè ex ipso Textu colligitur, & ferè omnes Canonistæ concordant.

27 Descendendo modò ad scrutinium Testium, eis deficere visum fuit primum requisitum, quòd sint personæ graves, quibus meritò fides sit adhibenda; quia ultra contrarietates, & exceptiones infra examinandas quinque ex eis nec ipsi Judici Subdelegato, nec pariter Notario erant noti, dum nomen, cognomen, & habitatio, uniuscujusque ex eis à propria tantum assertione habebatur ibi -- *il quale così disse chiamarsi, & essere abitante, &c.*, ideoque in eis verificari non possunt sancita à Textu in leg. Testium fides §. Ideoque ff. de Testibus, in quo Imperator Adrianus Junio Varo Legato Provincia Ciliciæ ita scripsit -- *Tu magis scire potes, quanta fides habenda sit Testibus, quinam, & cujus dignitatis, & cujus existimationis sint* -- nec ullo modo ad testificandum admitti poterant, ut ait Textus in authent. de Testib. §. si verò ignoti, ibique Gloss. in eisdem verbis si verò ignoti ibi -- *Nota ignotum non admitti, & concordat Gloss. in leg. fin. vers. cognoscant C. de jure deliber.* Insuper neutiquam dici possunt personæ graves; nam à Testibus reprobatoriis pecuniis, & muneribus asseruntur corrupti à patruo Petri, & redarguuntur ulterius de paupertate, ebrietate, & vilissima conditione: Quocirca cum illis tot levitates imputentur, haud quaquam graves reputari possunt, cum illi Testes dicantur graves, qui non sunt leves, sed antiquiores, ac bonæ famæ, & opinionis Gloss. in d. cap. licet ex quadam verbo Persona, ibique Hostien. num. 4. & 5., & ceteri Scribentes.

28 Secundum, tertium, quartum, quintum, & sextum requisita non indigent particulari examine, cum de medio sublata remaneant ab inferius discutiendis super Testium contrarietate, super inverisimilitudinibus, & super aliis exceptionibus, quibus gravati reperiuntur; itaut ab eis convicti, improbabile redda-

tur testificata audivisse à fide dignis, & omni exceptione majoribus, cum isti tale nomen non mereantur, nisi longè ab eis absit quælibet umbra exceptionis Gloss. in §. Item verbor. vers. idoneos instit. de inutil. stip. & in cap. primo verb. majores de consanguin. & affin., Alex. consil. 18. nu. 6. lib. 1. & consil. 70. n. 14. vers. sed Testis ille lib. 2. & consil. 146. nu. 29. vers. praterea lib. 5. & consil. 180. sub nu. 5. & consil. 183. sub n. 11. lib. 6. Dec. consil. 162. n. 12.

Progrediendo nunc ad examen requisitorum respicientium dicta Testium, deficit primum requisitum, quòd proprio juramento affirmant ad ferendum testimonium in causa, odio, amore, timore, vel commodo non procedere; dum dicti Testes unicum præstiterunt juramentum, de veritate dicenda, & nihilominus tenebantur ad duplicatum juramentum. Alterum scilicet circa dictum, & alterum, quòd non deponerent odio, amore, timore, vel commodo, prout de utroque juramento adest literalis dispositio Text. in cap. quoties, ubi Gloss. vers. duplici juramento de Testib. & attest. Can. de Parentel. il. 2. 35. quest. 6. Hostien. in d. cap. licet ex quadam sub n. 10. eod. tit.

De secundo, & tertio requisito, nempe, quòd personas expressis nominibus, vel demonstratione, vel circumlocutione sufficienti designent, & ut ab utroque latere singulos gradus clara computatione distinguant, inferius itidem erit agendum, cum de contrarietate, & variatione in primo gradu erit sermo; qua de re inutilis redditur discussio aliorum requisitorum, dum aliquo ex eis absque dubio ex præmissis deficiente inanis extat integra Testium depositio, ut probat summa dicti Text. in cap. licet ex quadam de Testib. & attestat. ibi -- *Ponit Concilium duodecim res, sine quibus ad probandam consanguinitatem in causa matrimoniali non valet testimonium de auditu, & in verbis concordant Panormitan. in princ. & ceteri Scribentes.*

Probato, quòd Testes non deponant servata forma dicti Textus in cap. licet ex quadam: Quamvis absoluta videatur omnis quæstio, nihilominus Domini nè quid intactum remaneat percurrendo contrarietates, eas tam in Petro articulante, quam in testibus invenerunt; In Petro quippe articulante, dum primo loco coram

ram Ordinario articulavit Petrum Gil suum tritavum fuisse fratrem Alvari Gil Abbatis, & Rectoris Parochialium Ecclesiarum Sancti Jacobi, & Sancti Cypriani, fundatoris Cappellæ del Remedio, & Majoratus: Successivè Testes induxit, qui dictam articulatam descendentiam deposuerunt. Secundo loco in Rota exhibuit novos articulos, quibus probare prætendebat Alvarum Gil fuisse suum avum, ac pariter avum Alvari junioris patris Hyacinthi: Tertio loco coram Judice Remissoriali, cum supposito, quod fuisset erratum in dictis articulis in Curia exhibitis diversos produxit articulos, in quorum sexto articulavit Petrum, quem in prima instantia articulaverat, & Testium depositione probaverat fuisse suum tritavum, & fratrem Alvari fundatoris fuisse quidem suum tritavum, sed non amplius fratrem, sed filium Alvari fundatoris, prout Testes conati sunt concludere.

Inexcusabilis idcirco est Petri contrarietas in modo articulandi, & à jure im-
29 probata; Quoniam licet articulans non fateatur, tamen quando articulos judicialiter reproduxit, & Testes super eis examinavit, tunc nequit amplius sibi contradicere, neque contrariam confessionem in judicio emittere, cum in isto casu articulans habeatur pro confesso, *Jo. Andreas in cap. cum impositionibus n. 1. de jur. jur. in 6. Scacc. de judic. lib. 2. cap. 7. n. 687. Michelor. de posit. cap. 4. n. 24.* quos sequitur *Rota in Firmana Salviani 4. Februarii 1711. sub S. finali. coram me*, & licet aliquando admittatur inconstantia in articulis, attamen hæc procedit vel quando probatur error, vel quando veteres attestations fuerunt deperditæ absque dolo, & culpa Partis, vel quando Testes in prima instantia non fuerunt ritè, & legitimè recepti, vel demum quando altera Pars consentiat; sed numquam in casu quo primi articuli fuerunt judicialiter producti, Testes legitimè super eis examinati, & Causa super eorum depositione fuit coram Judice discussa; cum in his terminis illicita sit inconstantia, & contraria articulans non audiatur, ut latè probat *Card. Albit. de inconstan. in judic. qu. 23. per tot.* & ratio videtur esse, quia non solum per productionem articulorum approbata censetur materia articulata, sed etiam

Pars II.

quia Testes super eis examinati plene probant contra inducentem, & contra eum, qui pluries usus fuit eorum depositionibus in judicio, *idem Card. Albit. q. 36. per tot. Rot. decis. 669. n. 10. par. 19. to. 2. rec.*, & in his terminis in dicta *Firmana Salviani 4. Februarii 1711. S. finali coram me.*

Concomitans est altera Testium contrarietas, dum illi in prima instantia examinati deposuerunt Petrum Gil fuisse fratrem Alvari Gil Abbatis, & Rectoris Parochialium Ecclesiarum Sancti Jacobi, & Sancti Cypriani, & fundatoris tam Cappellæ S. Mariæ del Remedio, quam dicti Majoratus: Illi verò examinati coram Judice Remissoriali concordando cum inconstantia Interrogatoriorum deposuerunt eundem Petrum fuisse filium Alvari fundatoris; Unde cum isti Testes non solum conquassentur ab ipsis Testibus ab ipso Petro in prima instantia examinatis, qui omnes uti ab ipso producti nullo modo valent ad concordiam revocari, ut latè probat *Farinac. de Test. quest. 65. n. 96.*, sed etiam à Testibus in eadem pariter prima instantia examinatis à Hyacintho, qui diversam genealogiam per gradus distinctos probant, indigitando ascendentes Petri provenire à diverso stipite, atque è diversa familia Guilli, & per consequens nullam habere consanguinitatem cum hac familia nuncupata Gil del Barro, prout pariter concordant alii Testes coram Judice Remissoriali ab eo examinati, qui optimè contradistinguunt utramque familiam, nempe illam Guilli, à qua descendere testantur Petrum ab illa Gilli, à qua suam originem trahit Hyacinthus, qui possidet Domum, & Turrim del Barro ad veram familiam Gil pertinentem, qua de re cum à tot contrariis Testibus eorum depositiones conquassatæ remaneant, nullum probationis gradum de jure constituunt *Rota coram Coccin. decis. 1087. n. 89.* & passim cum cæteris relatis à *Rota in Valentina Beneficii 7. Junii 1694. S. Verùm sicuti coram Eminentiss. Priolo impress. apud Modern. Roman. post discept. Eccles. 7.*

Inconstantia igitur Petri in articulando, atque contrarietas Testium ab ipso inductorum in deponendo, & probando suam descendentiam, quamcumque probationem elidunt; quia quotiescumque
30 de-

H

de-

descendentia probatur per Testes de auditu, & per famam: oportet, ut omnis exulet varietas, sive contrarietas, cum testimonium debeat esse constans apud omnes, perpetuum, ac perpetuo tenore, sine variatione, sine contrarietate, & sine repugnantia consistens *Can. de parentela il secundo 35. quest. 6. Valenzuel. consl. 92. n. 193. & seqq. Garz. de Nobilit. gloss. 18. §. 1. n. 13. Menoch. de arbitr. cas. 475. n. 13. & seqq.*

Nec Testium contradictio conciliari potest cum supposito, quod illi in prima instantia examinati loquantur de Alvaro uno ex Primogenitis nominatis in Instrumento anni 1552., & Testes examinati coram Iudice Remissoriali deponant de Alvaro fundatore; quia primi Testes sermonem faciunt de illo Alvaro, qui fuit Abbas, & Rector Ecclesiarum Sanctorum Jacobi, & Cypriani, cujus qualitates non verificantur in Alvaro Primogenito; imò iste non fuit unicus Patronus dictarum Ecclesiarum, sed pro medietate cum Ferdinando altero Primogenito: Ulterius ajunt Alvarum, de quo testantur fuisse fundatorem Cappellæ del Remedio, & hic fuit Alvarus senior, qui dictam Cappellam dotavit de anno 1552. non autem Alvarus Primogenitus. Insuper iidem Testes eundem Alvarum asserunt fundatorem Majoratus, qui pariter fuit Alvarus senior, cum Alvarus junior fuerit unus ex Primogenitis ab eo nominatis: Quo circa aperte conjicitur, depositiones Testium non esse conciliabiles, dum una destruit alteram, *Rota in Valentina Beneficii 7. Junii 1698. §. Verum sicuti coram Eminentiss. Priolo impress. apud Modernum Romanum post discept. Eccles. 7.*

Insuper dictorum Testium depositiones prosternuntur ab inverisimilitudine, & à publicis documentis: Nimis inverisimile videtur, Alvarum fundatorem Abbatem, & Rectorem Parochialium Ecclesiarum Sanctorum Jacobi, & Cypriani potuisse habere Petrum filium, nisi susceptum dicatur ex sacrilego coitu, & quamvis Testes contentur asserere, eundem Petrum fuisse filium legitimum, & naturalem dicti Alvari, qui deinde dissoluto matrimonio per obitum uxoris ad sacros ordines ascendit, & fuit Abbas, & Rector dictarum Parochialium, & quod tunc ex fa-

crilego coitu suscepit Alvarum juniorem, & Ferdinandum, ad quorum favorem idem Alvarus senior erexit Primogenituram, seu Majoratum de anno 1552.; tamen quia de anno 1554. Alvarus prædictus condidit pariter testamentum, in quo hæredes instituit Franciscum Gil extraneum, proinde ab omni verisimilitudine aberrat, Petrum fuisse suum filium legitimum, & naturalem, & non fuisse à patre consideratum nec in erectione Majoratus, nec in testamento, atque illum voluisse acquiescere paternæ dispositioni, nec unquam eam contratabulare curasse, quæ omnia cum repugnent juris dispositioni, & ipsa juris dispositio sit vera, & propria probatio, eo ipso, quod dispositio dicti Alvari non est juri conformis, ab ipso jure remansit elisa, ex traditis per *Menoch. de præsumpt. lib. 1. q. 37. n. 6. & seqq.*

Tanto magis, quia juxta Canonicas sanctiones Alvarus fundator nil potuisset suis filiis sacrilegis, & ex damnato coitu susceptis relinquere, aut donare, nisi ex sola alimentorum causa *cap. perven. in fin. qui fil. sint legit. Alex. consl. 202. nu. 9. lib. 6. Surd. de alim. tit. 1. qu. 10. num. 1. & seqq.* ideoque ipsa sola inverisimilitudo Testes de falsitate redarguit, vel saltè de falsitate suspectos reddit. *Bald. in leg. prima n. 16. C. de serv. fugit. Rot. coram Pania decis. 446. sub nu. 7. & in rec. decis. 79. nu. 18 par. 11. & decis. 619. n. 5. & 6. par. 18.*

Addito præsertim, quod paulò post obitum Alvari orta fuit lis super pertinentia Jurispatronatus Ecclesiæ Parochialis Sanctæ Christinæ, quod supponebatur annexum Cappellæ del Remedio inter Basilium Donatarium Francisci hæredis dicti Alvari, & Primogenitos Majoratus ab illo erecti, & nihilominus neque dictus Petrus, neque ejus filius se opponere ausi fuerunt sub prætextu, quod legitimam à dicto Alvaro traherent descendentiam, ut constat ex decisionibus in dicta causa emanatis coram Ubaldò 29. 48. & 62., & ulterius nullus umquam ex ascendentibus Petri, atque descendentibus à dicto Petro ejus tritavo habuerunt aliquam possessionem tam super isto Patronatu, quam super altero Sanctæ Christinæ, non obstante, quod uterque deberetur illis de genere Fundatoris, prout in terminis Patronorum, qui numquam præ-

sentaverant, firmavit *Rota in Sorana jurispatronatus super institutione* 27. Januarii §. Non attentas, & 10. Decembris 1710. §. Ex quibus coram R. P. D. meo Scotto *Alme Urbis Governatore*.

Neque aliquod fundamentum constitui valet super assertiva Testium coram Judice Remissoriali examinatorum, quod Progenitores Hyacinthi, & Progenitores Petri pro consanguineis se habuerint; Nam ultra quod neque in ista parte concordant cum primis Testibus, qui nil penitus de hujusmodi tractatu deposuerunt, & regulare est, quod conquassati in parte, remaneant conquassati in totum, quatenus etiam iste tractatus fuisset legitime probatus, adhuc nil prodesset, cum esset unus ex duodecim requisitis præscriptis à dicto Textu in cap. licet ex quadam de Testibus, & attest., quando omnes concurrere debent, ut supra fuit ostensum in §. Requisite quippe, & in §. De secundo.

Minusque vis fieri potest in depositione Alvari patris Hyacinthi exarata de anno 1698. occasione, qua Thomas frater consanguineus Petri ingredi intendebat in Collegium Studentium S. Clementis, & indiguit probare suam puritatem sanguinis; quæ dictæ depositio supponitur conclusa stante assertione, quod idem Thomas descendebat ab Alvaro Gil avo ipsius deponentis: Quoniam licet dictæ depositio fuisset de falsitate redarguta, at tamen vigore literarum compulsorialium non fuit formiter compulsata: quinimò ipse Alvarus habita de ea noticia in mortis articulo, præsentate Confessario, Notario, & Testibus, publico mediante Instrumento declaravit dictam depositionem numquam emisisse. Et revera valde inverisimile videtur eum voluisse dictam parentelam testificari favore fratris consanguinei Petri, quando jam super ea pendebat lis inter proprium filium, & dictum Petrum; ideoque ista sola inverisimilitudo præferret speciem falsitatis, juxta jam firmata in §. Insuper, & dixit *Rota in decis. 3. n. 10. decis. 114. n. 6. & dec. 305. n. 18. par. 18. rec.*

Et ita utraque &c.

Part II.

R. P. D. SCOTTO.

Civitatis Castellii Canonicatus.

Lunæ 12. Martii 1714.

Communis pietas Annibalis, & Camillæ conjugum fundavit de anno 1678. ex communibus bonis patrimonialibus videlicet, & respectivè dotalibus in Ecclesia Cathedrali duos Canonicatus, reservando communiter illorum Juspatronatus activum Capitulo, & Canonicis mox dictæ Ecclesiæ; passivum verò primo loco favore natu majoris de familia Vincentii de Fuccis, & illius descendendum; quæ extincta Patronis injunxerunt legem præsentandi, seu nominandi ad antedictos Canonicatus: un congiunto per cognazione, o affinità de i Signori Erettori, inter quos eligi voluerunt illum, qui esset Civis Nobilis, aut Patrius dictæ Civitatis.

Sequuta nuper vacatione alterius ex dictis Canonicatibus per obitum Caroli de Fuccis; ideoque defectis personis in primam spem ad Juspatronatus passivum vocatis, gemini comparuerunt Oppositores in vim ulterioris vocationis præsentationem, & electionem petentibus, videlicet *Scipio de Marchesanis* per vinculum non minus cognationis, quàm affinitatis dictis conjugibus, & fundatoribus conjunctus, necnon *Sebastianus de Longinis* agnatus Annibalis viri, & respectivè etiam affinis; Cumque Sebastianus fuerit rejectus, non solum ex judicio Capituli Patroni, qui capitulariter congregatus prælexit per votorum pluralitatem Scipionem;

Sed etiam ex judicio Reverendissimi Episcopi pronunciantis eidem Scipioni dandam esse institutionem; reclamante propterea ab hujusmodi rejectione antedicto Sebastiano, mihi que commissa ulteriori discussione Cause, dubitavi in hodierna audientia apud Dominos-- An, & cui sit adjudicandus Canonicatus? & responsum accepi--*Canonicatum esse adjudicandum Scipioni.*

Ratio fuit, quia Scipio docuit, se ipsum esse qualificatum ad formam Juspatronatus passivi; videlicet conjunctum per cognationem, & affinitatem Fundatoribus, ut ex arbore plenè justificata, & in contrarium non impugnata, & inter Nobiles

biles Civitatis adscriptum, & ulterius probavit se præelectum à Capitulo vero & legitimo Patrono, & iudicio Ordinarii etiam approbatum, ex quibus visa fuit eidem debita adjudicatio Canonatus in concursu Sebastiani nullam præsentationem habentis, & non minus à Patrono, quàm etiam ab Ordinario rejeçti *Rota decis. 37. par. 15.*, & in *Majoricen. Beneficii 1. Februarii 1709. §. Illi enim coram R.P.D. meo Falconerio, & in Camerinen. Beneficiatus 10. Maji 1709. §. primo coram Reverendissimo D. meo Decano, & alibi passim.*

Absque eo, quòd visa fuerit, suffragari posse Sebastiano duplex qualitas, ut prætendebatur præponderans, nempe, quòd esset agnatus, & proximior; neutram enim ex dictis qualitatibus crediderunt Domini esse præponderantem, inspecta voluntate Erectorum, ac litera foundationis Jurispatronatus, in qua data fuerat Patrono absoluta libertas præeligendi quem maluerit inter cognatos, & affines ibi -- *congiunto per cognazione, o affinità delli Signori Erettori* -- sub quibus verbis non potest inferri ad prædilectionem agnationis, cum ad summum omnes æqualiter dicantur vocati tam agnati, quàm cognati, & omnes per naturalem sanguinem, sive per affinitatem conjuncti, ut dixit *Rota in Sutrina Canonatus 21. Junii 1706. §. finali coram Eminentiss. Priolo*, quando aliàs juxta strictam juris interpretationem appellatione *cognitionis*, & minus affinitatis non comprehenditur agnatio, ut in *l. Juris consultus ff. de grad. affinitat.*

32 Minusque juvare poterat altera qualitas proximioritatis, quia ubicumque in lege foundationis non est refrænatum absolutum arbitrium Patrono datum ad præsentationem Proximioris; sed libera, & ampla eidem tributa legitur facultas præsentandi quem maluerit intra certum genus Personarum; sufficit, quòd Præsentatus sit de genere designato, non attento an sit proximior, vel remotior *Garz. de Benef. par. 7. cap. 15. n. 18. Card. de Luc. de jurepatr. disc. 45. n. 3.*, & articulo ex professo examinato *Amstaz. de caus. piis lib. 3. cap. 7. n. 37. Rota in Hortana Beneficii prima Junii 1708. §. Hinc coram Eminentiss. Priolo, & in Majoricen. Beneficii prima*

Februarii 1709. §. Post ita coram R. P. D. meo Falconerio, & quamvis aliquando dd. qualitates agnationis, & proximioritatis expressè non consideratæ, tacitè tamen subintelligantur de jure inesse, & eminenter contineri sub nomine colectivo, & comprehensivo certi generis Personarum, ut in Valentina Beneficii 6. Decembris 1713. §. Prælationem cum seqq. coram R. P. D. meo Lancetta, aliisque auctoritatibus in contrarium adductis.

33 Conciliari nihilominus visa fuit Domini quælibet opinionum antimoniam, & contrarietas, ac objectum subverti ex foedere distinctionis communiter receptæ, quòd scilicet aut sumus in vocatione directa, puta si Fundator vocet personas de certo genere, & tunc proximior debet præferri; quia vocatio dirigitur ad Judicem, & facta censetur cum relatione ad dispositionem juris præferentis proximiorum, in quibus terminis intelligendæ sunt auctoritates in objecto allegatæ. Aut verò, ut in præsentis, agitur de vocatione mediata, videlicet, ubi Fundator verba non dirigit directè in vocatos, sed in Patronum, eidem committendo facultatem præeligendi unum de certo genere, & tunc censetur data Patrono libertas præeligendi quem maluerit de illo genere etiam remotiorem, ut distinguendo tradit *Carol. Anton. de Luca de lin. legal. artic. 24. n. 16. & Modern. Roman. in parergon. ad discept. Eccles. n. 12. tom. 2. ratione illa à priori deducta, quia aliàs libertas concessa Patrono eligendi intrà certum genus remaneret frustratoria, & de vento, si teneretur proximiorum eligere, adeò non posset utendo sua facultate præeligere remotiorem intrà genus comprehensum, & forsitan magis qualificatum, ac magis dignum, quàm sit proximior, ut prosequuntur *Amstaz. de caus. piis lib. 3. cap. 7. n. 37.*, & *Rota in dicta Hortana Beneficii coram Eminentiss. Priolo, aliisque supra allegati.**

Animadvertentibus DD. quæcumque removeri amaritudinem in præsentis ex eo, quòd Fundatores primo loco Juspatronatus passivum reliquerunt favore familiæ Vincentii de Fuccis, vel extraneæ, vel saltèm simpliciter cognatiæ, & remotæ in ordine ad Annibalem confundatorem, & ex quo excludi videbatur, & remo-

removeri quælibet prædilectio ex voluntate Fundatorum favore agnati, vel proximioris; cum prima vocatio, quæ solet semper in prædilectos dirigi, fuerit directa ad familiam, vel extraneam, vel per remotam cognationem dumtaxat conjunctam, & quidem quod magis, magisque urget de tempore quo aderant agnati, ut præcisè respondit *Rota in dicta Sutrina Canonicius 21. Junii 1706. §. final. coram Eminentiss. Priolo, & in Interamnen. juris patronatus 10. Decembris 1706. §. final. coram me, & 15. Martii 1709. §. Tollitur coram Eminentiss. Polignac.*

Levioris roboris apparuit postremum obiectum, quòd Canonicatus fuerit dotatus ex bonis Annibalis viri, non autem Camillæ vxoris; unde Sebastianus tamquam illius agnatus esset præferendus: perlustrato enim Instrumento fundationis, agnoverunt Domini erectionem fuisse factam de bonis communibus, videlicet patrimonialibus Annibalis, & dotalibus Camillæ, quæ contulit propriam dotem scutorum 2000. pro qua habebat obligata omnia bona viri in qualibet gleba, ut literaliter exprimitur in dicto Instrumento, in quo semper Conjuges dicuntur in solidum Erectores, & apertè, ac indefinitè vocantur in genere omnes conjuncti cognatione, & affinitate delli Signori Erectori; unde frustraneum visum fuit inquirere, an unus, vel alter contulerit majorem bonorum partem ad effectum præferendi magis conjunctum uni, quàm alteri; quando nimis aperta resistebat voluntas, quòd erectio fuerit communis, & quòd communis esset vocatio omnium cognatorum, & affinium utriusque, inter quos Patronus libertatem haberet prælegendi quem maluerit *Garz. de Benef. par. 7. cap. 15. n. 22.*, & magis præcisè deinde finita vocatione Conjugum utriusque Erectoris, conjuges videlicet & viri, *Amstaz. de caus. piis lib. 3. cap. 8. n. 24. & 36.*

Et ita utraque &c.

ARGUMENTUM.

Filius naturalis, aut adoptivus an succedere possit in Jurepatronatus Gentilitio, & quando constare dicatur de filiatione naturali?

SUMMARIUM.

- 1 Reservato Jurepatronatus pro Consanguineis, an sub nomine Consanguineorum comprehendantur illegitimi, aut spurii? & num. 5.
- 2 Investitis à Testatore certis Personis in feudo, præsumuntur solùm investitæ Personæ Nobiles, non verò ignobiles.
- 3 Valet arguere à feudo, aut emphyteusi ad Jurepatronatus.
- 4 Illegitimi, aut spurii sunt inhabiles ad ea, quæ in honore, & decore consistunt.
- 6 Vocatio eorum de sanguine ad Jurepatronatus fieri potest vel per verba civilia, vel per verba naturalia, & quando sic fieri dicatur. Vide num. 7. & 10.
- 7 Vocatis ad Jurepatronatus eis de sanguine per verba civilia non succedunt in eo illegitimi, aut spurii, secus si illi de sanguine essent vocati per verba naturalia, ut n. 8. sed limita ut n. 9. & n. 14.
- 11 Vocatis à Fundatore ad Jurepatronatus ejus Consanguineis in eo succedere possunt per posterius illegitimi; Et quare? n. 12.
- 13 Lambertinus lib. 1. par. 2. q. 2. art. 26. n. 11. quo sensu loquatur?
- 15 Filii spurii sunt odiosissimi, nec merentur filii appellare.
- 16 Filii spurii, licet odiosissimi, an, & quando succedere possint in Jurepatronatus Gentilitio? & n. 17.
- 18 Quæ sint conjecturæ exclusivæ filiationis tam respectu patris, quàm respectu matris?
- 29 Finis procreandi tam in masculis, quàm in feminis, qui sit? & n. 35.
- 20 Ad probandam filiationem respectu patris admittuntur præsumptiones, & conjecturæ.
- 21 Filiatio probari potest ad tres effectus, & qui sint isti effectus? Vide ibi.
- 22 Probatio filiationis naturalis ad effectum excludendi legitimos, & naturales à successione Jurepatronatus debet esse rigorosa, & concludens, secus ad effectum succedendi per posterius in defectum legitimorum, aut ad effectum excludendi Fiscum, & n. 26.
- 23 Arcta custodia ventris prægnantis ad hunc effectum est probanda, & ex quibus non probetur? Vide n. 24.
- 25 Filiatio ad prædictum effectum ex quibus non probetur?